

1. Referentie

Referentie	Hijmans, E. (2000). Van Yes en dingen die voorbijgaan. Tienermeisjes, interpretatieve repertoires en identiteitsconstructie. <i>Sociologische Gids</i> , 47, (2), pp. 95-111.
Taal	Nederlands
ISBN	
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

In een eerder onderzoek door Van Knippenberg en De Lange werd het belang van het tijdschrift 'Yes' in het leven van lezeressen nagegaan. In deze bijdrage wil de auteur nagaan in welke mate het tijdschrift bijdraagt aan de identiteitsconstructie van tienermeisjes. Daartoe werd een kwalitatief onderzoek uitgevoerd bij 21 meisjes tussen 15 en 24 jaar. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen vijf interpretatieve repertoires en vervolgens wordt onderzocht hoe de link met identiteitsconstructie gelegd kan worden.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Identiteitsvorming, tienermeisjes, seksespecifieke socialisatie, media

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	
Onderzoeker(s)	Ellen Hijmans

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Kan het symbolisch-interactionistisch perspectief (perspectief dat stelt dat individuen identiteit construeren door interactie met symbolisch betekenisvolle anderen). Hiertoe werden twee deelvragen geformuleerd: Hoe wordt 'Yes' gelezen? Welke interpretatieve repertoires zijn te onderscheiden? Wat is het verband met identiteitsconstructie? Vervult 'Yes' een functie als symbolische belangrijke andere?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Interpretatief onderzoek Afname van mondelinge interviews met open antwoordmogelijkheden
Onderzochte groep	21 meisjes tussen 15 en 24 jaar. (Zowel 'trouwe' lezeressen (voor wie het lezen van 'Yes' een integraal onderdeel is van het leven) als ex-lezeressen ('marginale' lezeressen).)
Bereik	/

7. Resultaten

repertoires	(leed-)vermaak repertoire: Vooral functioneel in groepsverband. De inhoud van het tijdschrift (vooral problemenrubriek en ingezonden brieven) vormt aanleiding tot spot en roddel. Er is vaak sprake van een ambivalente houding: naast afstand is er ook vaak betrokkenheid. Vooral de 'marginale' en wat meer gedistantieerde lezeressen putten uit dit repertoire. Dit repertoire versterkt de groepscohesie en via dit repertoire wordt een emotionele afstand uitgedrukt (wordt gebruikt om voor zichzelf en elkaar te benadrukken dan men zelf qua ontwikkeling
-------------	---

	intussen 'verder' is, of dat men nog niet zover is.) <u>vriendin-repertoire:</u> In dit repertoire komt de gevoelsmatige betrokkenheid tot uiting. Lezeressen ervaren een affectieve band met 'Yes', en het repertoire bewerkstelligt een positief gevoel dat het lezen van 'Yes' kleurt. Vooral de 'trouwe' lezeressen, maar ook 'marginale' lezeressen putten uit dit repertoire. Herkenning, aansluiting en bevestiging lijke de algemene noemers die een gevoel van vertrouwd-zijn oproepen. Lezen wordt gezien als een vorm van (indirecte) interactie met de tekst. <u>Tussenpersoon-repertoire:</u> 'Yes' wordt gebruikt als bron van gespreksstof of als bedekte manier om iets over zichzelf ter sprake te brengen. In die zin heeft het blad een bemiddelende functie, en dit vooral voor trouwe lezeressen. 'Yes' dient vaak als intermediair om directe kritiek te vermijden. <u>Vraagbaak-repertoire:</u> Dit is een repertoire dat meer inhoudelijk ingaat op het lezen van 'Yes' en dat, samen met het laatste repertoire, een belangrijk deel van het 'socialisatiepotentieel' van het blad bestrijkt. Dit repertoire levert directe, bruikbare kennis over allerlei thema's en een belangrijke aanvulling hierop is terug te vinden in het op problemen gerichte vraagaspect. De vragen roepen sympathie en nieuwsgierigheid op naar de adviezen. Dit is een belangrijk aspect wat betreft de aanleiding tot uitwisseling met anderen. 'Yes' fungeert als belangrijke bemiddelaar tussen de meisjes- en jongenscultuur. Via het blad kunnen meisjes heel wat over jongens te weten komen en hebben ze stof tot praten met elkaar. Zowel 'marginale' als 'trouwe' lezeressen putten uit dit repertoire, dat heel sterk vertegenwoordigd is. <u>Romantisch ritueel-repertoire:</u> Het inleven in (fictionele) levens van anderen is heel nadrukkelijk aanwezig in dit repertoire. Het fictionele karakter van romantische verhalen is aantrekkelijk voor beide groepen lezeressen. De verhaalvorm wordt interessant en spannend gevonden, ook al weten lezeressen dat het niet echt en wellicht 'mooier gemaakt' is. De verhalen worden vaak in bed gelezen en gezien als 'echt iets voor jezelf' waarbij je heerlijk kunt wegdromen. Een belangrijk thema is dat van de ontmoeting. Verbeelding, (dag)droom en fantasie zijn middelen om te anticiperen op het domein van de romantische liefdesrelaties en de problemen die je daar kunt aantreffen. Een deel van de functies van dit repertoire is het aanleren van een 'vocabulaire van het gevoel'. In dit repertoire gaat het om de lichtelijke overdrijving van het gevoelsleven, het nog niet werkelijke, maar niet geheel onmogelijke waarmee toekomstige scenario's worden geprojecteerd. Dit kan aangeduid worden als een vorm van anticiperende socialisatie.
Identiteits-constructie	'Yes' heeft een functie van positieve maar soms ook 'negatieve' aangever, het is een symbolische hulpbron bij identiteitsconstructie. Het levert gespreksstof, stof tot nadenken en feiten-en mensenkennis. 'Yes' bemiddelt zowel inhoudelijk als sociaal. Gezien de autoriteit die dan aan 'Yes' wordt toegeschreven, kan gesuggereerd worden dat 'Yes' betekenis heeft als symbolische belangrijke andere. Emotionele binding, die een noodzakelijke voorwaarde is voor identiteitsconstructie, is in alle repertoires aanwezig: zowel positieve (vb. vrienden-repertoire) als negatieve (leedvermaak-repertoire) binding. Identificatie wordt gedefinieerd als een besef van 'overeenkomst en verschil', als besef van eigenheid en in die zin vervult 'Yes' een socialiserende functie. Ook rolvername (het proces waarbij men zich in iets/iemand anders inleeft) speelt een belangrijke rol bij identiteitsvorming, de functie van 'Yes' als kennisbron én als bron van verbeelding kan hieraan gekoppeld worden. <u>Negatieve identificatie:</u> Lezers duiden op het verschil tussen de inhoud van 'Yes' en zichzelf (vooral leedvermaak-repertoire), op die manier duiden ze aan hoe ze niet willen zijn of wat ze al achter zich hebben gelaten. Juist door het benadrukken van verschillen maakt men aan zichzelf en aan anderen duidelijk dat de eigen identiteit 'anders' is. <u>Positieve identificatie:</u> Hier fungeert 'Yes' als symbolische belangrijke andere, waarop lezeressen positief betrokken zijn. Herkenning en overeenkomst vormen hierbij de belangrijkste aspecten. 'Yes' fungeert dus als algemeen vergelijkings-en identificatiepunt. Met het bepalen van overeenkomsten en verschillen ten opzichte van 'Yes' werkt het individu aan een zelfbewuste identiteit. 'Yes' levert diverse anderen, verspreid over de verschillende rubrieken. Identificatie en rolvername houden naast plaatsbepaling ook kennisverwerving in: Via het <i>romantisch verhaal</i> gaan lezeressen zich identificeren met het hoofdpersonage (positieve identificatie). Wegdromen is in verband met identiteitsconstructie te zien als een omweg, via de ander, naar het zelf. Via deze rubriek leert de lezeres zichzelf kennen via imaginaire rolvername en projectie van toekomstige scenario's. Binnen het vraagbaak-repertoire worden drie rubrieken onderscheiden. In de <i>probleem-en adviesrubrieken</i> wordt vooral de praktische kant van het vrouw/meisje zijn behandeld, op die manier komt er kennisverwerving

	tot stand, maar ook gendersocialisatie. Ook hier is identificatie een belangrijk mechanisme, dit keer met concrete anderen. Ook rolvername treedt op als mechanisme en er is ook sprake van herkenning van zichzelf in anderen. Op die manier komt identiteit tot stand in (indirecte) wisselwerking met anderen. Ook de <i>mode en beauty-rubrieken</i> hebben, naast het bieden van praktische kennis ook een rol in de identiteitsvorming. Je uiterlijk bepaalt voor een deel wie je bent, het gaat dan ook niet om identificatie met een ander, maar wel om de identificatie van jezelf en anderen als een bepaald type persoon. 'Yes' draagt hiertoe visueel vergelijkingsmateriaal aan en houdt lezeressen op de hoogte van trends, zodat zij hun uiterlijk kunnen aanpassen aan de groep waartoe ze behoren. In de <i>test of quiz</i> komt het belang van zelfkennis naar voren. Dat lezeressen de test maken, duidt erop dat ze op zoek zijn naar informatie over zichzelf, zelfkennis, kennis over wat 'normaal' is en reductie over de onzekerheid over wie men 'eigenlijk' is. De test is rechtstreeks te verbinden met de ik-identiteit, het zelfbeeld en daarmee de relatie van het 'ik' tegenover de anderen.
--	---

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Bij de vorming van identiteit spelen een aantal structuren en media een belangrijke rol. In deze bijdrage wilde de auteur een antwoord bieden op de vraag in welke mate het tijdschrift 'Yes' bijdraagt aan de identiteitsvorming van tienermeisjes. Uit het onderzoek blijkt dat het tijdschrift 'Yes' op indirecte wijze bijdraagt aan de seksespecifieke socialisatie. Het tijdschrift heeft een bemiddelende functie, zowel op inhoudelijk vlak (als bron van kennis en verbeelding) als op sociaal vlak (tussen lezeressen en hun peergroup).

'Yes' biedt voor veel lezeressen een mogelijkheid tot de verruiming van de leefwereld. 'Yes' vervult een belangrijke rol voor de seksespecifieke socialisatie, mede door de concentratie aan kennis en informatie en de mogelijkheid om feiten en verbeelding naar eigen inzicht te combineren. De interactieprocessen die plaatsvinden zijn steeds gemedieerd en niet-wederkerig, 'Yes' speelt dan ook steeds een indirecte rol in het verhaal. Het tijdschrift wordt door lezeressen als belangrijke kennisbron gebruikt, wat erop wijst dat 'Yes' een belangrijk hulpmiddel is bij identiteitsvorming en dat het aansluit bij de leefwereld van de lezeressen.